

MESCİD-İ NEBEVİ'NİN İNŞASI

1- Peygamberimiz (s.a.v.) Kuba'dan Medine'ye doğru yola çıktığında ashabına: "Deveyi kendi haline bırakınız. Zira ona nereye gideceği söylenmiştir" diyerek bindiği devenin ashab tarafından yönlendirilmemesini istemiştir. Bu yüzden insanlar devenin etrafında onun duracağı yere kadar yürümüşlerdi. Nihayet deve Es'ad b. Zürene yurdunda, isimleri Amr oğlu Sehl ve Süheyl olan iki yetime ait bir hurma kurutma harmanında durarak çöktü. (Başka bir görüşe göre ise, burası Ebû Eyyub el-Ensari'ye aittir.)

2- Peygamber Efendimiz, deve buraya çökünce "Yerimiz inşaallah burasıdır" dedi. Sonra bu iki genci çağırarak onlara bu hurma harmanını mescid yapılması için kendisine satmalarını teklif etti. Bu iki genç ise "Hayır, burayı sana hibe ediyoruz Ey Allah'ın Elçisi" dediler. Peygamberimiz (s.a.v.) bunu kabul etmedi ve onlardan burayı on dinar altına karşılığında satın aldı. Bu parayı Hz. Ebu Bekir (r.a.) ödedi.

3- Daha sonra bu sahadaki müşrik mezarları başka yere nakledilerek arazi düz hale getirildi. Üzerindeki hurma ağaçları kesildi ve bu ağaçlar mescidin kible tarafına dizildi. Sonrasında mescidin yapımı için kerpiçler hazırlanmaya başladı. Bu sırada Talk geldi ve Peygamberimiz'i (s.a.v.) ve ashabını kerpiç hazırlarken gördü. O, bu olayı şöyle anlatır: "Kerpiç yapımını Peygamberimiz sanki pek beğenmemişti. Bunun üzerine ben küreği alıp kerpiç yapılan killi toprağı karıştırmaya başladım. Benim bu işe başlamam ve çalışma tarzım Peygamberimiz (s.a.v.)'in hoşuna gitti " ve "Balçığı Hanefi'ye bırakın. Balçık harcını içinizde en iyi yoğuran" buyurdu.

4- Hz. Peygamber'in ashabı Mescidin temelini üç zirâ yani bir buçuk metre kadar kazdılar. Temeli taş ile kurdular ve duvarları killi topraktan yapılan kerpiçlerle ördüler.

MESCİD-İ NEBEVİ'NİN ÖZELLİKLERİ

* Mescidin temeli üç zirâ'ya yakındı. Temel bir buçuk metre kadar taşlardan atılmış daha sonra kerpiç kullanılmıştı.

* Mescidin uzunluğu yetmiş zirâ yani 33.6 metre, yaklaşık olarak 34 metreydi. (Bir zirâ=48 santimetre)

* Mescidin genişliği altmış zirâ yani 28.8, yaklaşık olarak 29 metreydi.

*Yüksekliği ise beş zirâ, yani 2.45 metre yaklaşık olarak 2.5 metreydi.

*Mescitte her hangi bir direk bulunmuyordu. Mescidin güney batısında Suffe'de kalanların gölgeliği hariç gölgelik de yoktu.

*Mescit, ilk inşası bittiğinde tefriş edilmemişti.

*Mescidin ilk kiblesi Beytül-Makdis idi. Mihrab mevki hurma kütüklerinin birbiri üstüne dizilmesi yoluyla belirlenmişti.

Peygamberimiz (s.a.v.) on altı ay boyunca Beytül-Makdis'e yönelerek namaz kılmıştı. Bu dönemde kible kuzeye doğru idi. Mescit tamamlandıktan sonra ise yaklaşık dokuz ay boyunca kible Beytül-Makdis olmaya devam etmiştir.

*Ashab-ı Suffe Mescidin güney batı kısmında kalıyordu. Onlar getirilen hurmaları Mescidin çatısına asarlar idi. Mescidin bu alanının üstü yapraksız hurma dallarıyla örtülmüştü ve bu sebepten dolayı da ona "Ashab-ı Suffe Gölgeği" denilmiştir.

MESCİD-İ NEBEVİ'NİN İLK İNŞASINDAKİ KAPILARI

A- Umumi Kapılar

1- Mescidin güney cephesindeki kapı. Suffede kalanların odaları buradan girişte solda kalıyordu.

2- Rahmet kapısı (Babu'r-rahme) ki daha sonra Bab-ı Âtile olarak anılır olmuştur.

3- Osman kapısı (Bab-ı Osman) Peygamberimiz (s.a.v.) bu kapıdan girerdi ve bu yüzden Peygamber kapısı denilirdi. Daha sonra Cebrail kapısı olarak bilinir oldu.

B- Özel Kapılar:

1- Hz. Aişe'nin (r.ah.) odasının kapısı.

MESCİD-İ NEBEVİ'NİN YAPIM SÜRESİ

1- Mescidin yapımı yedi ay sürmüştür. Peygamberimiz (s.a.v.) mescidin yapımına Medineye gelir gelmez hemen başlamıştır. Buna göre mescidin inşaatının başlaması, Miladi 12 Eylül 622 tarihinde / Hicri birinci yıl Rebiulevvel ayında olmuştur.

2- Peygamberimiz (s.a.v.) Ebu Eyyub el-Ensari'nin yanında yedi ay kalmış; Mescidin yapımı ve Aişe ile Sevide validelerimizin odaları tamamlanmadan Ebu Eyyub'un evinden çıkmamıştır.

3- Mescid-i Nebevi'nin yapımı tamamlandığında çatısı yapılmamıştı. Peygamberimiz (s.a.v.) Ebu Eyyub'un evinden 623 senesinin Nisan / Şevval ayında buraya taşınınca yaz başlamış ve sıcaklar bastırmıştı. Bunun üzerine Mescidin üzerine gölgelik yapılması istendi ve Peygamberimiz (s.a.v.) bunu yaptırdı. Gölgeğin yapımı senenin geri kalan kısmını kapladı. Buna göre Mescidin yapımı tam bir sene sürmüş oldu. Hz. Peygamber Mescid tamamlandıktan sonra beş ay kadar Kudüs'teki Beytü'l-Makdis'e doğru namaz kılmıştır.

4- Peygamberimiz (s.a.v.) iki eşinin odalarını yedi ay sonra Şevval ayında yaptırmıştır. Allah Resulü (s.a.v.) Hz. Aişe ile aynı senenin Şevval ayında evlenmişti. Rebiulevvel ayı ile Şevval ayı arasında ise yedi ay süre vardır (1 Şevval 1/7 Nisan 623).

SUFFE

1- Namaz Beytü'l-Makdis'e doğru kılındığı sıralarda Mescid'in güney cephesinin en arka kısmında müstakil kapısı olan bir gölgelik vardı. Kible değiştirildikten sonra bu suffice kuzeye nakledildi ve yeri kuzey doğu köşesinden ayrıldı. Bu şu anki yerinin batısında Peygamberimizin mübarek kabirlerinin güney kısmında Dekketü'l-Eğvat diye bilinen yerdedir.

2- Suffe, Medine'de muhacirlerden barınağı olmayanlar için bir barınaktı. Burada kalanlar Medine'de bir iş bulana kadar Mescitte geceliyorlardı. Bir iş bulan ise buradan ayrılıyor ve kendine bir ev ediniyordu. Bu yüzden Suffe'de kalanların sayısı bazen artıyor bazen de azalıyor. Hatta bir ara Suffe'de kalanların sayısı altıyüze ulaştığı olmuştu. Peygamberimiz (s.a.v.) zaman zaman burada kalanlarla oturup sohbet eder ve onlarla birlikte yemek yerdi. Her sahabe de burada kalanlardan bir ya da ikisini yemek yedirmek için evine konuk ederdi. Ayrıca sahabeler Suffe'ye hurma salkımları getirip buranın çatısına asarlardı.

3- Suffe'de kalanların en meşhurlarından biri olan Ebu Hüreyre (r.a.) şöyle der: "Suffe'de benimle beraber kalan üçyüz kişi vardı. Sonra bunların hepsinin bir yere vali ya da komutan olduğunu gördüm. Böyle olacağını Peygamberimiz (s.a.v.) Suffe'ye geldiği bir günde oradakilere müjdelemişti."

4- Suffe'de kalanların sayısı müslümanların durumları iyiye gittikçe azalmaya devam etti. Öyle ki Peygamberimiz (s.a.v.) hayattayken buradakilerin hepsi kendi evlerine taşındılar. Böylelikle fakir muhacirlerin Mescitte barınmaları sona erdi.

İLK İNŞAATIN ÜSLUBU

Mescidin ilk inşaat üslubu Araplar arasında "Semî" olarak bilinen kerpiç üstüne kerpiç örülmesi ile "Saîde" denilen bir kerpiç üstüne yarım kerpiç örülmesi tarzındaydı.

MESCİDİN İÇ TEZYİNATI

Mescit ilk yapıldığında içi tefriş edilmiş değildi. Peygamberimiz (s.a.v.) Mescidin yapımını yedi ayda tamamlamıştı. Bu tarih Hicri birinci sene Şevval ayı, Miladi 623 yılı nisan ayı idi.

Müslümanlar namazlarını yaz boyunca toprak üzerine secde ederek kılmışlardı. Kış aylarıyla birlikte şiddetli yağmurların başlaması ve toprağın ıslanması namaz kılınmasını zorlaştırdı.

Bunun üzerine namaza gelenler ceplerini çakıl taşlarıyla doldurup namaz kıldıkları yere bu taşları sererek ıslaklıktan korunmaya çalıştılar. Peygamberimiz (s.a.v.) bu uygulamayı görünce beğendi ve uygun gördü.

Peygamberimiz (s.a.v.) bu uygulama hakkında "Bu ne güzel!" başka bir rivayette ise, "Bu yer örtüsü ne güzel!" buyurmuş ve bundan sonra Mescidin tabanına çakıl taşı serilmiştir.

Bu olay muhtemelen Mescid'in yapımının hemen sonrasında yani 623 senesi kışında meydana gelmişti.

MESCİDİN ETRAFINDAKİ ODALAR VE EVLER

1- Peygamberimiz, Mescidi bu bahçenin bir kısmına yapmış ve bazı muhacirler için buradaki arsaya ev yapmayı planlamıştı. Bu şekilde Hz. Aişe'nin (r.ah.) evini, kapısı mescide açılır şekilde yapmış, onun doğusunda Ümmü Sevde'ye de (r.ah.) kapısı Hz. Ali'nin (r.a.) koridoruna açılır tarzda bir hane yapmıştır. Bu iki odanın karşısında Hz. Ali'nin (r.a.) odası vardır ki, evlendikten sonra bu oda Hz. Fatıma'nın olmuştur.

Diğer evler ise şunlardır:

* Mescidin batı tarafında Ebu Bekir (r.a.)'ın evi bulunmaktadır. Bu evin Mescidin kapısına kadar uzayan bir koridoru vardır. Evin batı tarafında ise Abdullah b. Mes'ud'un evi yer alır.

* Ebu Bekir'in (r.a.) evinin batı kısmında Saad b. Ebu Vakkas'ın evi vardır.

*Sebre b. Ebu Rehm'in evi. Bu ev doğu tarafından Mescid-i Nebevi'nin arkasından biraz batıda yer alan Ammar b. Yasir'in evine sınırdır.

*Cafer b. Ebu Talib'in evi. Bu Ammar'ın evinin batısındadır.

*Abdurrahman b. Avf (r.a.)'ın cenabiz yani kubbeler diye bilinen üç evi.

*Müminlerin annesi Sevde bt. Zem'a (r.a.)'ın kardeşi Abdullah b. Zem'a'nın evi. Bu, Hz. Ömer'in kızı Hafsa'nın evine güney cepheden bitişikti.

KIBLENİN DEĞİŞTİRİLMESİ

(Kible Hicrî ikinci sene Şaban veya Recep ayında, Miladi 624 yılının ocak ayında değiştirilmiştir.)

1- Bera b. Azib (r.a.) şöyle anlatır: "Allah Resulü (s.a.v.) ile beraber onaltı ay boyunca Beytül Makdis'e doğru namaz kıldım. Bakara Suresindeki "Nerede olursanız olun yüzünüzü o yana çevirin" ayeti ininceye kadar bu böyle devam etti. Bu ayetler Hz. Peygamber (s.a.v.) bir namazı tamamladıktan hemen sonra nazil olmuştu. Bu ayet indiğinde oradakilerden birisi bunun üzerine derhal kalkarak Beytül-Makdis'e doğru ikinci namazı kılan Ensardan bir gurubun yanına gitti. Burada Peygamberimiz'le (s.a.v.) birlikte namaz kıldığımı ve onun Kâbe'ye yöneldiğine şahitlik etti. Bunun üzerine oradakiler Kâbe yönüne döndüler.

2- Kible kuzeyden güneye dönünce, bunu Mescitte yapılan değişiklik izledi.

3- Kiblenin değiştirilmesi ile ilgili ayetten sonra Allah Resulü (s.a.v.) mihrabını Mescidin kuzeyinden güneyine naklederek Mekke-i Mükerrreme'ye yöneldi.

4- Allah Resulü (s.a.v.) bundan sonra iki ya da dört ay boyunca Hz. Aişe sütununun yanında namaz kıldırdı. Daha sonra Muhallaka Sütununa ya da Mutayyibe'nin yanına geçerek ilerledi ve uzun süre boyunca namazlarını burada kıldı. Burası Peygamberimiz'in (s.a.v.) namaz kıldırıldığı yer oldu ve mihrabını buraya yaptı.

5- Hz. Peygamber (s.a.v.) Mescidin direklerini hurma ağacı kalaslarından yaptı. Çatısını yani mihrap kısmı revakının çatısını yapraksız hurma dallarıyla kaplattı. Diğer kısımların üzerini açık olarak bıraktı. Mescidin dışında iki yanına odalar yaptı. Mescidin yapımını tamamladıktan sonra Hz. Aişe ile onun odasında zifafa girdi. Bu hicri ikinci yılın şevval ayında vuku buldu.

KIBLE DEĞİŞTİKDEN SONRA MESCİDİN KAPILARI

1- Osman kapısı ki sonraları buna Cebrail kapısı denilmiştir.

2- Mescidin kuzeyinde Beytül-Makdis yönündeki kapı. Bu güney kısımda kible değişikliğinden sonra kapatılan kapının karşısına açılmıştır.

3- Rahmet kapısı. Bu bab-ı âtike olarak da bilinir.

4- Mihrabın sağında, kible değiştikten sonra açılan kapı.

5- Mihrabın solundaki kapı.

Mihrabın sağında ve solundaki bu kapılar yerinde şimdi Peygamberimizin mihrabının kuzey ve sağ kısımlarında parmaklıklı kısma açılan iki kapı vardır.

SÜTUNLAR

MUHALLAKA SÜTUNU

1- Bu sütun kible yönünden Hz. Peygamber'in (s.a.v.) mihrabına bitişiktir. Başlangıçta bu sütunun yeri Peygamberimiz'in (s.a.v.) mübarek mihrabının sağına düşmekteydi. Bugün bu sütunun üzerinde Peygamberimizin mübarek mihrabı vardır ve üzerinde "el-Üstüvanetü'l-Muhallaka" yazmaktadır.

Bu sütunun böyle isimlendirilmesinin sebebi:

1- Allah Resulü (s.a.v.) bir namaz esnasında kible tarafında yerde bir balgam gördü ve bu onun ağızına gitti. Ancak bu defa balgamın yüzüne sürüldüğünü farkettiler ve kalktığına bunu eliyle silerek şöyle dedi: "Biriniz namaza durduğunda rabbine niyaz eder. Rabbi onunla kible arasındadır. Bu yüzden kimse kible tarafına doğru tükürmesin! Soluna ya da ayaklarının altına tükürsün!" Başka bir rivayete göre ise: Bu sırada bir sahabe kalkarak ve yerden tükürüğü silerek yerine "halûk" denilen güzel kokudan sürmüş ve bu Peygamberimiz (s.a.v.)'in hoşuna gitmiştir. Bu, Mescid-i Nebevi'ye sürülen ilk güzel koku kabul edilir.

2- Muhallaka ismi bu sütunla birlikte, buna doğu tarafından komşu başka bir sütuna da verilmiştir.

HZ. AIŞE SÜTUNU

1- Aişe sütunu, Ravza-i Mutahhara'nın ortasında yer alır. Peygamberimiz (s.a.v.) kiblenin değiştirilmesinden sonra iki ya da üç ay süreyle bu sütunu mihrap edinmişti. Daha sonra ise Muhallaka Sütunu'nun olduğu yeri mihrap olarak kullandı.

Bu sütunun böyle isimlendirilmesinin sebebi:

2- Bazı sahabeler bir gün Hz. Aişe'nin yanında oturuyorlardı. Hz. Aişe'nin yeğeni Urve b. Zübeyr de bu meclisteydi. Hz. Aişe bu guruba şöyle söyledi: "Mescitte öyle bir sütun var ki insanlar onu bilseler yanında namaz kılmak için oklarla birbirlerine girerler!" Bu söz üzerine oradakiler bunun hangi sütun olduğunu sordular. Hz. Aişe ise cevap vermedi.

3- Yanındakiler kalktıktan sonra Hz. Aişe, İbn Zübeyr'e gizlice birşeyler söyledi. O da kalkıp bu sütunun yanına geldi ve orada namaz kıldı. Oradaki bazı sahabiler de Urve'nin ne yapacağını gözlüyorlardı. Urve burada namaz kıldıktan sonra bu sahabelerde gelip sütunun yanında namaza durdular. Bunun üzerine bu sütun Aişe sütunu olarak adlandırıldı. Bugün de üzerinde "Aişe Sütunu" yazmaktadır.

KURA SÜTUNU

Aişe sütununun diğer isimleri:

A- Kura Sütunu: Aişe sütununun diğer bir ismi de kura sütunudur. Bunun nedeni Hz. Aişe'nin yukardaki konuyla ilgili başka bir rivayette, "...İnsanlar onu bilseler yanında namaz kılmak için oklarıyla kura atarlardı!" demesidir.

B- Muhacirler Sütunu: Muhacirler bu sütunun etrafında toplandıkları için bu sütuna muhacirler sütunu da denmiştir.

C- Muhallaka Sütunu: Muhallaka ismi bu sütun için de kullanılır. Ancak el-Üstüvanetü'l-Muhallaka denildiğinde ilk akla gelen yukarıda belirtilen mihraba bitişik olan sütundur.

TEVBE SÜTUNU

Bu, büyük sahabe Ebu Lübabe el-Ensari'nin kendini bağlayarak bir nevi tutsak ettiği sütundur. Ebu Lübabe buradayken şöyle adamıştır: "Allaha yemin olsun ki Allah tevbe kabul edinceye ve Hz. Peygamber (s.a.v.) beni çözerek serbest bırakıncaya kadar kendimi çözmeyeceğim!"

Ebu Lübabe Olayı:

Peygamberimiz (s.a.v.) antlaşmalarını bozarak ihanet eden ve düşman ordusuyla birleşen Beni Kurayza Yahudilerini muhasara etmişti. Bu muhasara uzun sürüp kalplerine korku düşüncesi Yahudiler Peygamberimiz'den (s.a.v.) kendilerine görüşmeleri için elçi olarak Ebu Lübabe'yi göndermesini istediler. Zira Ebu Lübabe'nin İslamdan önce Yahudilerle antlaşması vardı.

Ebu Lübabe Yahudilerin yanına geldiğinde Yahudiler çocuklarını ona doğru gönderdiler. Çocuklar hep birlikte ona yalvarıyor, kadınlar ise merhamet dilenerek bağırıyorlardı. Geldiğinde Ebu Lübabe'ye sordular:

"Ne dersin Muhammed'in vereceği hükme razı olalım mı?" Ebu Lübabe ise: "Eğer buna razı olursanız..." diyerek eli ile boğazını kesme hareketi yaptı ve bununla "Muhammed sizi keser" demek istedi. Ebu Lübabe bunu şöyle anlatıyor: "Allaha yemin ederim ki daha geriye bir adım bile atmadan Allaha ve Resulüne ihanet ettiğimi anladım." Bunun üzerine Ebu Lübabe artık Hz. Peygamber'in (s.a.v.) yanına gitmedi ve doğrudan Mescitteki bu direğin yanına giderek kendini bağladı. Peygamberimiz (s.a.v.) bunu işittiğinde şöyle dedi: "Eğer önce bana gelip af dileseydi afvederdim. Fakat o kendince böyle yaptığı için Allah onun tevbesini kabul edinceye kadar onu ben serbest bırakmam."

Beni Kureyza Yahudilerinin kuşatması bittiğinde Peygamberimiz Medine'ye döndü. Ebu Lübabe hâlâ daha bağlı olduğu sütunda duruyordu. Kızı yanına gelip onu namaz ve ihtiyaçları için çözüyor ve tekrar bağlıyordu.

Peygamberimiz (s.a.v.) Ümmü Seleme'nin evindeyken Allah Teala ona Ebu Lübabe'nin tevbesini kabul ettiğini bildirdi. Ümmü Seleme bununla ilgili olarak şöyle der : "Peygamberimiz (s.a.v.)'i bir seher vaki gülerken gördüm. Ona : "Ey Allah Resulü! Allah yüzünü her zaman güldürsün! Gülmenin sebebi nedir?" diye sordum. Allah Resulü (s.a.v.): "Ebu Lübabe'nin tevbesi kabul edildi" dedi. Ümmü Seleme ise: "Ona müjdeleyeyim mi, Ey Allahın Resulü" diye sordu. Hz. Peygamber (s.a.v.) de " İstiyorsan tabi ki" cevabını verdi. Bunun üzerine Ümmü Seleme odasının kapısına çıktı ve -hicap emri henüz gelmemişti- "Müjde! Ey Ebu Lübabe, Allah seni afvetti" diye seslendi.

Ebu Lübabe'nin Allah tarafından bağışlandığı haberi duyulunca halk onu bu durumundan kurtarmak için hemen Ebu Lübabe'nin yanına geldi. Ebu Lübabe ise: "Hayır! Beni Peygamberimiz (s.a.v.) gelip kendi elleriyle serbest bırakıncaya kadar kendimi buradan çözmem" dedi.

Sabah namazından sonra Peygamberimiz (s.a.v.) Ebu Lübabe'nin yanına gelerek onu serbest bıraktı. Bu olaydan sonra Ebu Lübabe'nin kendini bağladığı sütun "Tevbe Sütunu" olarak bilinir oldu.

SERİR SÜTUNU

1- Bu sütun Peygamberimiz (s.a.v.)'in itikaf ettiği yerdedir. Hz. Peygamber (s.a.v.) için bu sütunun yanına yapraksız ve yapraklı hurma dallarından bir yatak konurdu. Bu sütun bugün Peygamberimiz (s.a.v.) odasının penceresine bitişiktir.

2-Peygamberimiz (s.a.v.) mescitte itikaftayken buradan başını odasının içinde bulunan Hz. Aişe'ye uzatır o da Allah Resulü'nün (s.a.v.) saçını düzeltir ve tarardı.

SANDIK SÜTUNU

Bu sütun Peygamberimiz (s.a.v.)'in mübarek kabirlerinin baş kısmının karşısındadır. Halen demir parmaklıkların dahilinde bulunmaktadır.

BEKÇİLER SÜTUNU

1- Peygamberimiz (s.a.v.) Yahudi ve Hristiyanların İslama ve müslümanlara olan kinini görünce Ashab'tan nöbetle kendisini korumalarını istedi. Peygamberimiz'e (s.a.v.) muhafızlık yapmış bu kişilerden bazıları şöyledir.

** Ali b. Ebu Talip

** Sa'd b. Ebu Vakkas (Hadis-i şerifte bildiriliyor)

** Sa'd b. Muaz (Bedr günü muhafızlık yapmıştır)

** Muhammed b. Mesleme (Uhud günü muhafızlık yapmıştır)

** Bilal b. Rabah (Vadi'l-Kurâ'da muhafızlık yapmıştır.)

2- Yüce Allah, "Allah seni insanların vereceği zararlardan korur" ayetini indirince Peygamberimiz (s.a.v.) odasından dışarıya çıkıp muhafızlara bu ayeti okumuş ve onları göndermiştir.

3- Emiru'l-Müminin Ali b. Ebu Talip de bu sütunun yanında onu arkasına alarak namaz kıları.

HEYETLER SÜTUNU

1- Allah Resulü (s.a.v.) kendisine gelen Arap heyetleriyle bu sütunun yanında oturarak görüşür ve onlardan İslama uyma üzerine biat alırdı. Ayrıca Beni Temim heyetinin gelip Hz. Peygamber'i (s.a.v.) odaların arka tarafından yüksek sesle çağırması hadisesi de bu sütunun yanında cereyan etmişti. Bu heyet gelip Hz. Peygamber (s.a.v.)'e şöyle seslenmişlerdi "Ey Muhammed! Yanımıza gel! Seninle şan şeref yarışına girelim!" Bunun üzerine yüce Allah şu ayetleri indirdi: "(Resulüm!) Sana odaların arka tarafından bağırانların çoğu akli ermez kimselerdir. Eğer onlar, sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretselelerdi elbette kendileri için daha iyi olurdu."

2- Peygamberimiz (s.a.v.) bunlarla görüşmek için çıkarak Mescitte bu sütunun yanına oturdu. Bunun üzerine Beni Temim heyeti de oraya geldi ve hatipleri olan Attar b. Hacıp kavmini öven sözlere başladı. Allah Resulü (s.a.v.) de Sabit b. Kays'a buna karşılık vermesini emretti. Ardından Beni Temim'in şairi Züberkan b. Bedr kalkarak girişi şöyle olan bir kaside söyledi: "Bizler şerefli bir kavimiz, hiç bir şehir bize denk değil!

Krallar bizden çıkar ve ganimetin dörtte birini biz alırız."

Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.) şairi Hassan b. Sabit'i çağırttı. Hassan nefes nefese kalmış bir halde çarşıdan getirildi. Hz. Peygamber (s.a.v.) ondan Beni Temim'in şairine karşılık vermesini istedi. Hassan da hemen irticali olarak aynı vezin ve kafiyede girişi şöyle olan bir kaside söylemeye başladı: "Fıhr soyunun ileri gelenleri ve kardeşleri insanlara uyulacak bir yol çizdi, Bundan kalbinde, Allah korkusu ve onun emrine saygı olan herkes hoşnut, Bu topluluk düşmanla savaşınca onu mahveder, dosta yardım etmek isterse mutlaka eder."

3- Kaside tamamlanınca Temim kabilesinden Akra b. Hâbis kalkarak "Babam üzerine yemin olsun ki! Bu adama gerçekten Kitap verilmiştir! Onun hatibi bizimkinden daha üstün, şairi de bizimkinden daha iyi şair. Sesleri de daha gür ve yüksek" dedi. Neticede Temim kabilesi müslüman oldu. Bunun üzerin Allah Resulü (s.a.v.) onları en güzel hediyelerle mükafaatlandırdı.

4- Hz. Peygamber (s.a.v.) yine aynı sütunda Beni Sa'd b. Bekir heyetini temsil eden Dımam b. Sa'lebe'yi de karşılamıştır. Bu karşılama şöyle meydana geldi: Dımam Allah Resulü (s.a.v.) ve ashabın olduğu yere kadar gelerek durdu. Hz. Peygamber'i tanımadığı için onlara doğru dönüp "Abdumuttalib'in oğlu hanginiz?" diye sordu.

5- Peygamberimiz (s.a.v.) "Abdumuttalib'in oğlu benim!" dedi. Adam "Muhammed mi? Ey Abdumuttalib'in oğlu. Sana bazı sorular soracağım ve biraz başını ağrıtaacağım, bana darılma ve alınma" dedi. Allah Resulü (s.a.v.) de "Aklına geleni sor, darılmam" diye karşılık verdi. Bunun üzerine Dımam: "Senin, senden öncekilerin ve sonrakilerin İlahı olan Allah aşkına söyle! Sana, bize yalnızca O'na ibadet etmeyi ve O'na ortak koşmamayı, ecdadımızın ibadet ederek O'na ortak koştukları şeyleri tümüyle terketmeyi emretmen için Allah mı emir verdi?" diye sordu. Peygamberimiz (s.a.v.) buna "Evet" diye karşılık verdi. Dımam devamla: "Senin senden öncekilerin ve sonrakilerin ilahı olan Allah aşkına söyle! Beş vakit namaz kılmayı Allah mı emretti?" dedi. Peygamberimiz (s.a.v.) yine "Evet" cevabını verdi.

Dımam bundan sonra dinin vecibelerini teker teker sayarak aynı şeyi sordu ve Hz. Peygamber (s.a.v.) hep "Evet" cevabını verdi. Sonunda Dımam kelime-i şehadet getirerek müslüman oldu ve "Ben dinin bu vecibelerini yerine getirip bundan fazlasını yapmam" diyerek, geri dönmek için devesine doğru gitti. Bunun üzerine Allah Resulü (s.a.v.): "Eğer doğru söylediyse kurtuluşa erdi" buyurdu. Başka bir rivayette "Eğer şu saç örgülü adam doğru söylediyse cennete girer" buyurmuştur.

6- Bu sütun ayrıca "Gerdanlık Meclisi" olarak da bilinir. Zira ashabın en üstün şahsiyetleri burada biraraya gelirdi.

TEHECCÜD SÜTUNU

1- Bu sütun Peygamberimiz'in (s.a.v.) gece namazı için kalktığında teheccüd kıldığı yerdir.

2- Bu sütun şu anda Peygamberimiz'in (s.a.v.) hücre-i saadetlerinin içinde pencereci kısmın dahilinde kalmıştır. Peygamberimiz (s.a.v.) için her gece yer yaygısı çıkarılır, gece olup insanlar evlerine çekilince bunu Hz. Ali'nin evinin arka kısmına yere serer ve gece namazını kılardı. Hz. Peygamber (s.a.v.) kendisi gibi gece namazı kılanların sayısının arttığını görünce bu yaygının kaldırılmasını emretti. Sabah olunca yanına gelenlere "Ben gece namazı sizlere farz kılınır da sonra buna gücünüz yetmez diye endişelendim" buyurdu.

KABR-İ ŞERİFİN DÖRT KÖŞELİ SÜTUNU

1-Cebrail makamı da denen bu sütunun yanında Hz. Fatıma'nın (r.ah.) kapısı vardır. Peygamberimiz (s.a.v.) bazen buraya gelir ve Hz. Fatıma'nın (r.ah.) kapısının iki köşesine tutarak "Selam olsun sizlere! Ey Aile halkım (Ehli beytim)!Allah sizden kötülükleri gidermek ve sizi tam olarak temizlemek istiyor!" derdi.

2- Bu sütun ayrıca Cebrail (a.s.)'ın makamı sütunu olarak da bilinir.

3- Bu sütun günümüzde Peygamberimiz'in (s.a.v.) mübarek kabirlerini çevreleyen duvarın içinde kalmıştır. Bu yüzden Mescidi ziyaret edenlerin bu sütunu görmeleri mümkün değildir.

MİNBER

1-Hz. Peygamber (s.a.v.) ashab ile beraber otururken bir yabancı geldiğinde Peygamberimiz (s.a.v.)'i gurup içinde ayırdedemezdi. Bu yüzden sabahiler Peygamberimiz (s.a.v.) için, yabancıların geldiklerinde onu tanımaları için bir oturma yeri yapmak istediler. Böylece Peygamberimiz'e (s.a.v.) killi topraktan bir oturma yeri yaptılar.

2- Minber başlangıçta balçıktan yapılmış bir oturma yeri durumundaydı. Hz. Peygamber (s.a.v.) buraya oturur ve yabancılar geldiklerinde onu tanıyabilirdi. Ayrıca cuma günleri onun üzerine çıkarak hutbe okurdu.

3- Görünen o ki balçıktan yapılmış bu minber meşhur hurma ağacı kütüğünün bitişiğindedir. Bilindiği gibi minber Medine yakınındaki ormanın ağaçlarından hicri dokuz ya da sekizinci senede yapılmıştır.

Minber'in Yapımı

1- Hz. Peygamber (s.a.v.) hutbe irat edip konuşma yaparken ayağa kalkar ve bazen uzun süre ayakta kalırdı. Bu durum onu yorduğu için bir hurma ağacı gövdesi getirtti ve bu toprak kazılarak, Hz. Peygamber (s.a.v.) kalktığında yaslanabileceği şekilde yanına dikildi. Artık Peygamberimiz konuşma yaparken uzun süre ayakta kaldığında buna dayanıyordu. Bu durumu Medine'ye yeni yerleşmiş bir kişi gördü ve yanındakilere: "Muhammed'e işini göreceğ bir şey yaptığımda beni öveceğini bilsem, üzerinde duracağı bir kürsü yapardım. O da dilerse oturur, dilerse ayağa kalkar" dedi. Bu sözler Peygamberimiz'e (s.a.v.) ulaştığında "O adamı yanıma getirin" dedi ve geldiğinde ondan bu üç basamaklı minberi yapmasını istedi. Bu yapıldığında Peygamberimiz daha da rahatladı.

Hurma Kütüğünün İnlemesi:

1- Peygamberimiz (s.a.v.) kendisine yapılan bu minberi kullanıp hurma kütüğüne yaslanmayı bıraktığı sıralarda bir gün bu kütük develerin inlediği gibi inleyerek yakardı. Peygamberimiz minberin üst kısmından aşağıya inerek eliyle onu okşadığında ise sustu.

2- Minberin yapılmasını isteyen ilk kişinin Temim ed-Darimi olduğu ve minberi yapanın da -ismi konusunda ihtilaf olmakla beraber- Meymun olduğu söylenir.

3- Hz. Peygamber (s.a.v.) minberin üçüncü basamağında durarak konuşurdu. Sonra Ebu Bekir hutbelerinde bir basamak aşağıya indi. Daha sonra ise Hz. Ömer bir basamak daha inmiş ve Hz. Osman ise hilafetinin altı senesi boyunca en alt basamakta ayakları zemine basarak hutbe irat etmiştir. Daha sonra mescide gelenlerin çoğalmasından dolayı, konuştuğunda insanların görebilmesi için Hz. Peygamber'in (s.a.v.) konuştuğu yere çıkmıştır.

4- Mervan b. Hakem minberin alt kısmına altı basamak daha ilâve ederek onu yükseltti. Mervan bu hareketinin sebebini, Mescide gelenlerin sayısı arttığından dolayı bunu yaptım diyerek belirtmiştir.

5- Mescit bu haliyle hicri 654 yılına kadar kaldı. Bu tarihte Mescit yandı ve bundan sonra Abbasi Devleti'nin egemenliği sona erdi.

6- Sonra Yemenli hükümdar Muzaffer sandal ağacından yanlarda birer topuzlu bir minber yaptırarak hicri 656 senesinde Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Minberinin yerine koydu.

7- Zahir Rükneddin Baybars bir minber yaptırıp gönderdi ve onu Yemen Hükümdarı Muzaffer'in yaptığı minberin yerine koydu.

8- Sonra Zahir Berkyaruk 797 yılında başka bir minber daha gönderdi ve onu Baybars'ın gönderdiği minberin yerine koydu.

9- Sonra Müeyyed Şah 820 senesinde bir minber gönderdi. Bu minber 886 senesinde yandı.

10- Medine halkı bu yanan minber yerine alçı ile kaplanmış tuğladan yeni bir minber inşa etti. 888 yılında yıkılana kadar hutbe bu minber üzerinde okundu.

11- Daha sonra Eşref Kartabay adına mermer minber yapılarak bunun yerine konuldu.

12- Daha sonra Osmanlı Padişahı IV. Murat 998 H. tarihinde tam anlamıyla bir şaheser ve dünya harikası bir mermer minber yaptırıp göndermiştir.

H. Peygamber'in (s.a.v.) Minberinin Özellikleri

Minber iki basamak ile üstte bir oturma veya konuşma yerinden oluşmaktadır.

1- Minberin yüksekliği iki zirâ bir karış ve üç parmaştır. Bu 125 cm'ye eşittir.

2- Basamaklar ise bir karıştır. Başka bir rivayette zirâ'nın üçte biridir. Buna göre 18 ile 25 cm arasındadır.

3- Basamakların genişliği bir karıştır. (18-25 cm)

4- Minberin genişliği bir zirâ yani 50 cm'dir.

5- Uzunluğu da bir zirâ yani 50 cm'dir.

6- İki taraftaki trabzanların yüksekliği ise bir karış ya da biraz daha fazla yani 25 cm dir.

7- Minberin üç tane tahta parçasından meydana gelen bir de yaslanma yeri vardı.

PEYGAMBERİMİZİN (S.A.V.) MÜBAREK ODALARI

(Hücre-i Saadet)

1- Peygamberimiz (s.a.v.)'in Mescidi yaptıktan sonra evinin ilk inşa ettiği kısmı Hz. Aişe'nin (r.ah.) odası ile onun doğusunda Hz. Sevde'nin (r.ah.) odası idi. Hz. Aişe'nin (r.ah.) odasının Ravza-i Mutahhara'ya açılan bir kapısı vardı. Peygamberimiz Hz. Aişe'nin (r.ah.) evinde olduğu zamanlar namaza bu kapıdan çıkardı. Mescitte itikafa girdiğinde ise mescitten doğru başını Hz. Aişe'nin (r.ah.) odasının içine uzatır, Hz. Aişe de (r.ah.) Peygamberimizin saçını düzeltir ve tarardı.

2- Peygamberimiz (s.a.v.), ölüm hastalığına yakalandığında müminlerin anneleri olan zevceleri, hastalık bakımının Hz. Aişe'nin (r.ah.) odasında yapılması konusunda izin istediler. Peygamberimiz bunu kabul etti ve bu odada vefat etti ve buraya defnedildi. Hz. Aişe (r.ah.) validemiz peygamberimizin kabri-i şerifine kırmızı bir kadife serdi ve sonra Hz. Peygamber (s.a.v.) buraya konuldu ve kadife, üzerine katlanarak üzeri toprakla örtüldü. Bu şekilde kabir toprak yüzeyinden hafice yükseltildi.

3- Peygamber efendimizin kabri Hz. Aişe (r.ah.)'ın odasının güney kısmındadır. Hz. Aişe (r.ah.) bundan sonra kabirle arasında her hangi bir engel ve örtü bulunmaksızın odanın güney kısmında kalmaya devam etmiştir. Hz. Ebu Bekir (r.a.) vefat ettiğinde Hz. Aişe (r.ah.) onun Peygamberimizin yanına defnedilmesine müsaade etmiştir. Hz. Ebu Bekir için Peygamberimizin kabrinin yarım metre soluna başı Hz. Peygamber'in (s.a.v.) mübarek omuzları hizasına gelecek şekilde bir kabir kazılmıştır. Hz. Aişe "Bunların biri eşim diğeri de babam" diyerek Peygamberimiz (s.a.v.) ile Ebu Bekir'in (r.a.) kabirleri arasını her hangi bir şeyle bölmemiştir.

4- Halife Hz. Ömer (r.a.), ölümüne sebep olan suikaste yaralandığında bu iki can dostunun yanına defnedilmek istedi. Hz. Aişe (r.ah.) buna izin verdi ve Hz. Ömer'in mezarı Hz. Ebu Bekir'in yarım metre yakınına, başı onun omuz hizasına gelecek şekilde kazıldı. Hz. Ömer'in boyu uzun olduğundan ayakları odanın doğu tarafından temele kadar geldi ve bu yüzden temelin altından da bir miktar kazıldı. Hz. Aişe (r.ah.) Hz. Ömer'in (r.a.) kabriyle diğeri iki mübarek kabir arasını ayırdı. Zira Hz. Ömer (r.a.) ona namahrem idi ve Hz. Aişe (r.ah.) bu mahremiyete Hz. Ömer (r.a.) vefat ettikten sonra da saygı göstermek istedi.